

Dr. P. de WIJKERSLOOTH

(1904 - 1969)

1904 te Hollanda'nın Utrecht şehrinde doğmuş olan P. de Wijkerslooth 30 ağustos 1969 da vefat etmiştir. Dr. P. de Wijkerslooth de Weerdesteyn Hollanda'nın eski, asil, varlıklı bir Katolik ailesine mensuptu. Yüksek tahsilini Hollanda'da Delft Politeknikğinde yapmış ve Amsterdam Üniversitesinde 1934 te «Bau und Entwicklung des Apennins besondere der Gebirge Toscanas, 1934» (Apennin silsilesinin bilhassa Toskana dağlarının teşekkülü ve yapısı) konusuyla verdiği parlak bir tezle ikmal etmiştir. 1928 den 1937 senesine kadar Amsterdam Üniversitesinde asistanlık yapmış ve bu esnada yayınladığı «Geophysikalische Untersuchungen nach Erzlagerstätten in Süd-Limburg (Holland) und deren bisherige Ergebnisse, 1937» adlı eseriyle büyük bir şöhret kazanmıştır.

1938 de M.T.A. ya intisap etmiştir. Türkiye'de bulunduğu müddet zarfında—ağır surette hastalandığı son senelere kadar— jeolojimiz ve madenlerimiz hakkındaki müşahedelerini çok değerli makalelerle M.T.A. Dergisinde veya Almanya'da yayınlamış ve bu yazıları ile Milletlerarası ilim âleminde kendini tanıtmıştır.

M.T.A. ya geldiği ilk senelerde o zaman henüz keşfolunmuş olan Divriği demir yatağının jenezini göz önünde tutarak, jeolojisi ve cevher mikroskopisi hakkında incelemeler yapmıştır (1939). 1940 ta Kocaeli'nde Çamdağı'nın kuzeyinde

Karasu-Sakarya bölgesindeki kurşun-çinko cevherlerinin etüdünü, 1941 de Divriği demir yatağının jenezi ve yaşı hakkındaki detaylı yeni bir incelemesini yayınlamıştır. Maden yataklarının magma ile münasebetini nazara alarak, Türkiye'nin zamanda ve mekânda magmatik olayları hakkında incelemelere girişerek 1941 de Batı ve Orta Anadolu sahalarında Paleozoik magmatizması ve 1944 te Toros silsilesinin Afyonkarahisar'la Kayseri arasındaki iç kenarlarında yeni volkanizma olayları hakkında eserler yayınlamıştır.

Wijkerslooth 1942 den itibaren Türkiye'nin bilhassa krom mevzuları üzerine çalışmış, Türkiye ve Balkanlar'daki krom Provensleri ve bunların, bu bölgelerin büyük tektoniği ile münasebeti (1942), Hatay'daki krom yataklarının pnömatolitik, hidrotermal değişmeleri (1942), Anadolu krom cevherlerinin mikroskopik incelemeleri (1943), Batı Anadolu'daki kromitlerin hidrotermal değişmeleriyle manyezitlerin teşekkülü (1945), Anadolu krom madenlerinin metamorfizması (1946), Guleman krom yatakları (1947), Anadolu'da yapılan yeni kromit konsantrasyonları ve kromit yatakları (1954), ultrabazik intruzyon kitlelerinin katılaşmaları esnasında ilk magmatik konsantrasyonların tektonik deformasyonları (1957) hakkında derin incelemelere istinaden yazdığı makalelerle Türkiye'nin bu mühim yeraltı servetleri hakkında geniş bilgiler vermiştir.

Bu esnalarda 1944 te ve 1957 de Ergani bakır yatağının primer mineralleri ve 1945 te bu yatağın jeolojisi hakkında yepyeni bilgiler neşretmiştir. Ayrıca, 1943 te Batı ve Orta Anadoludaki sedimenter manganez yataklarını, Karadeniz doğu silsilelerindeki maden provensini ve bilhassa Kuvvarshan bakır yataklarını tetkik etmiş ve çok ilgi çeken yayınlar yapmıştır.

Varlıklı bir aileye mensup olduğu halde, P. de Wijkerslooth son zamanlarda, amansız hastalığına rağmen, memleketine dönmemiş, çok sevdiği Türkiye'de kalmayı tercih etmiştir. M.T.A. nın mütevazı bir laboratuvarında sessizce mikroskobu başında çalışmıştır.

Çok mütevazı bir ilim adamı olan P. de Wijkerslooth hayatını, hatta bütün hayatını denebilir, Türkiye jeolojisine ve Türkiye'nin yeraltı servetlerinin etüdüne ve değerlendirilmesine hasretmiştir. Birçok madenlerimizin jenezi, yapısı ve jeolojisi hakkındaki bilgilerimizi kendisine borçluyuz. Vakitsiz ölümü kendisini tanıyanları, büyük bir teessür içinde bırakmıştır. Türk jeologları hatırasını hiç bir zaman unutmayacaklardır.

H. Nafiz PAMİR